

POSTANOWIENIE

6 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. N.

przeciwko M. M.

o ochronę dóbr osobistych,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Gliwicach

postanowieniem z 20 grudnia 2024 r., I C 1711/24,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z 20 grudnia 2024 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie - na podstawie art. 44¹ § 2 k.p.c. - sprawy z powództwa K. N. przeciwko M. M. o ochronę dóbr osobistych. Sąd nie przedstawił

motywów tego wystąpienia, a jedynie w zarządzeniu o przekazaniu akt do Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2024 r. znalazła się informacja o tym, że [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie art. 44¹ k.p.c., Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego (§ 1); o przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy (§ 2).

Należy podkreślić, że przepisy regulujące właściwości sądu mają istotne znaczenie z punktu widzenia właściwego ukształtowania prawa do sądu (por. art. 45 Konstytucji RP), a instytucja uregulowana w art. 44¹ k.p.c. stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy. W konsekwencji art. 44¹ k.p.c. podlega ścisłej interpretacji. Do przekazania sprawy innemu sądowi może dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według przepisów k.p.c. byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości, gdyż godziłoby w społeczny odbiór sądu jako bezstronnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2020 r., sygn. akt V CO 1/20, nie publ.).

Powołana przez Sąd Okręgowy, w wyżej wskazanym zarządzeniu, okoliczność [...] nie pozwala na przyjęcie, iż dobro wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego, wymaga rozpoznania tej sprawy przez inny sąd równorzędny.

Należy podkreślić, że okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna. Nie uzasadnia istnienia takiej obawy wzmianka poczyniona przez Sąd Okręgowy.

Sąd Okręgowy nie dokonał też analizy omawianej okoliczności przez pryzmat przesłanek określonych w art. 44¹ k.p.c. i nie wyjaśnił dlaczego - w jego ocenie - miałyby ona uzasadniać przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w konkretnym stanie faktycznym.

Nie jest zaś rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie, przy ocenie zasadności zastosowania art. 44¹ k.p.c., argumentów przemawiających ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości za przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jeśli nie przedstawił ich we właściwy sposób sąd występujący o takie przekazanie.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy uznał, że nie ma podstaw do zastosowania instytucji przewidzianej w art. 44¹ k.p.c. i orzekł, jak w sentencji.

[SOP]